

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy hóra. 1 kor. Egy hóra. 1 kor. 50 Hfl.
 Negyedévre 3 Negyedévre 4 50 .

Feloldó szerkesztő:
II. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utca 47. és 49. szám.

Virrad . . .

„Lesz még egyszer ünnep a világon!”
 A költői ihlet nagy jóslata közeleg a teljesülés a megvalósítás felé. Mindnyájunk örömeire virad! Nem szappanbuborék, nem légvár, nem ábránd többé a magyar haza függetlensége! Sorsunk intézése nemsokára igazán magunktól fog függeni. És lejár azoknak ideje, a kiknek hazaszeretete a husos fazékig terjed. Boteljesül a törvény szava, a mit a tekintetes karok és rendek egy szebb időben a koronával egyetértve kimondtak, hogy Magyarország független és szabad ország, mely semmi más országnak vagy tartománynak alávetve nincs és csupán csak saját törvényei és szokásai szerint kormányozható.

Uj korszak szebb hajnala dereng a magyar haza felett!

Csak reményeink teljesüljenek! Pedig azon az uton vagyunk, hogy reményeink teljesedésében biznunk kell. A husos fazék politikája örökre megbukott. Annak az osztály pártnak csak emléke él még egy ideig, mint egy borzalmas khimera, mint egy kellemetlen álom, de maga a párt már csak a történelem. Leszámolt vele a nemzet egyszer s mindenkorra és a történelem méltó ítélete sem marad el. . . . A sok nyomor, meggyaláztatás, államiságunk eltüntetése, függetlenségünk elsorvasztása, melyet a gyász-párt okozott annyi éven át, kinyitotta a nemzet szemét, s most már tisztán látunk. Vége annak a pártnak örökre, a feltámadás reménye nélkül.

És e mindenre kapható párt uralmának megdőltével már is egy jobb jövő re

ménye biztat. Ki hitte volna az ugynevezett szabadelvű párt uralma idején, hogy a nemzet kívánságainak hivatott kifejezője, nagy hagyományok letéteménycsét, Kossuth Lajosnak fiát meghallgassa a korona, a kit eddig csak forradalmi embernek, a Habsburgok esküdt ellenségének hitte az udvar. És ez fontos, nagyon fontos dolog. Mert a kihallgatáson hivatva volt Kossuth Ferencz felvilágosítani a koronát a nemzet igazáról, hivatva volt annak dokumentálására, hogy a függetlenségi párt csak a magyar haza és a magyar korona javát akarja, nemzeti létünket erős alapokra óhajja helyezni és államiságunkat közjogi és vagyoni tekintetben szabadabbá és történelmi múltjához méltóvá akarja tenni. Hivatva volt Kossuth fia arra, hogy bebizonyítsa, hogy a függetlenség eszméje nem ellenkezik a loyaltással, sőt csak a független szabad Magyarország biztos támasza a Habsburgok trónjának. Szóval a sötét politikai helyzetben nemcsak a kivezető utat jelölhette meg, de megbarátkoztathatta az uralkodót avval a gondolatokkal is, hogy az idők árja és a történelem logikája által mutatott teljes függetlensége hazáknak, mind az uralkodó családnak javára van, mind pedig a nemzetnek és egyetlen végleges megoldása a mai bonyodalmanak és zavaroknak.

És ha nem is tudom elhinni, hogy ő, felsége, a ki a legalkotmányosabb érületül fejedelmeink egyike ugyan, a történelemből ismert családi hagyományokkal szakítva, egyszerre ezen alapra térne át, minden esetre megfontolja azonban a nyílt és őszinte szót és így Kossuth kihallgatásától sokat várhatunk.

Négyszázados politika forduló pontján állunk tehát. És most csak a rá kel tőrekedni a nemzet jobbainak, hogy a fordulópontról ne az ellenkező, a régi irányban legyen haladás, — mint, sajnos, a történelem tanúsága szerint II. Lipót után is történt, — hanem, hogy azon az uton haladjon a korona, a melyen alkotmányos érületénél, magas korával járó bölcsességével tapasztaltságánál, s az idők intésének megértésénél fogva megindult: Magyarország alkotmányos függetlenségének utján.

Nem akarok politikai jósolatokba bocsátkozni, de sok jel mutat arra, hogy reményünket, hitünket nem homokra építettük, és bizalmunk hazánk jövő sorsában nem csal meg bennünket. Csak férfiak, egész emberek álljanak a gátra, olyanok, akiknek szívük helyén van, s mást is tudnak, nemcsak hajlongani. Mert csak ily férfiak merik tolmácsolni ott fenn a trón zsámolyánál, az udvar fényességében is a nemzet ítéletét, a nép szavát, mely az eddigi rendszert összetörte és államiságunk önállóságát kívánja.

Bizom benne, hogy az uralkodó csak megszokott alkotmányos érzése szerint fog válaszolni a nemzeti akarat megnyilatkozására. Hiszem, hogy a korona — felvilágosítottán — nem áll többé újában egy szebb jövő hajnalhasadásának, de végrehajtatja, megtartatja hiven mindenkivel azt a mármár másfél százados törvényt II. Lipót korából, hogy Magyarország független és szabad állam, mely semmi más országnak vagy tartománynak alávetve nincs, és csak saját törvényei és szokásai szerint kormányozható.

. . . És akkor ő lesz a földön a leg-

Bálakról.

Ennek az újságnak, amely helyett adott eme báli elmélkedésnek, utolsó lapjain bizonyára egész sereg báli tudósítás lát napvilágot. Eleve és színesen írónak meg a referádák, bizonyára színesebben, mint ezek a sorok, melyeknek célja: eleve meghazudtolni a hátrább következő hangulatos báli krónikákat.

A Jókai Dekameronjátan van valahol egy novella, ha igaz, az a címe: Jaj, de jól mulattunk! A pesti Filiszter-család kirándult vasárnap délután a Zuglóba, ahol a fiúcska elveszti a kalapját, a lánykának betörök az orra, a papát fellöki egy bika, a mamának tönkreázik a piros selyem-napernyője, — de azért a familia összetörve, agyoncsigázva bár, azzal a hittel tér haza este: jaj, de jól mulattunk!

Ime, a mai báli mulatságok képe kisiben.

Világért sem hipokritáskodunk és készséggel elismerjük, hogy a farsang igen jelentős szakasza a kalandáriumnak. A társadalmi optimizmus megnyilatkozásának nevezte valaki és igaza volt neki. A jókedv egyik legfontosabb eleme az életnek, sőt mentő szürkébb az élet, annál nagyobb szükségét érezzük a ríktó színeknek. Mulatni ép úgy

természeti szükség, mint enni és aludni, csak a multság miatt nem kell feltétlenül palackfajhozvagosást érteni. Az ember társas lény — s ezt az igazságot valószínűleg már Aristotelesék előtt is tudták — tehát a társas összejövetelek szükségét vitatni sem lehet.

A mi bálaink azonban nem szórakoztatnak és nem hoznak vidámságot a mindennapi élet komolyságába. A bálterem fényes ugyan, de a benne levő társadalom képe csak olyan sötét, mint a bálterem kívül hétköznapokon. Csak éppen hogy frakkba és selyembe van öltözve a viselő guyya helyett,

Melőztassék csak megtekinteni akár-melyik újságban a farsangi naptárt. Legelőször is az tűnik föl benne, hogy a mi társadalmunk osztályok szerint mulat. Ma a dzsentri, holnap a kereskedő, tegnapelőtt a lateiner, holnapután az ip ros. Felekezeti ellentét, foglalkozásbeli különbség, osztálykülönbség szerint rendeződnek a bálak. Igazi kasztbálak.

Gyerünk tovább, be egész a bálterembe. Az a torzkép, amit a bálkozó fiatal-ság nyújt, milliószor meg volt már rajzolva. Inkább azokat nézzük meg, akik már tavannak azon a koron, amelyben kötelező a táncz. Hárman négyen ülnek együtt — szer-

főltt óvakodva attól, hogy összekeveredjenek valami idegennel. A báli publikumnak ez a fele csupa apró klikkekből áll.

S miker az ólomlábú éjszaka kihajnallik valahára, a fiatal lány tépett illuziókkal, az anya friss keserűséggel, az apa ásítózva és dörögve kerül haza. A fiatal emberekről ne is beszéljünk. Manap nagyon korán ránehezedik mindenkire az élet súlya, hamar elveri az ábrándokat, kijózanít és megvényt s a fiatal ember skepszise csak ferjadászatot lát a bálban, ahol selyem hálóval kerítik törbe, aki nem vigyáz magára. Tehát vigyáz mindenki s nyitott szemekkel jár ott, ahol csak a szívnek kellene nyitva lenni.

Ezért nincsen kedvük az embereknek bálózni s ezért van az, hogy a bálakban csak hagyomány tartja már a lelket, addig-ameddig. Addig, míg át nem alakulnak barátságos, apró vacsorákká, ahol csak intim barátságban elő famiák találkoznak. És jó is lesz ez így. A régi, az osztályokat barátságosan egyesítő nagy bálaknak meg volt a maguk letyoga, valóságos társadalmi misz-sziója. De nem kár, ha megszűnnek, a maiakért, melyek mögött a társadalmi misz-terlák egész raja lappang. Kü ö ősen a szegenység, melyet mindenki rejteget s az urhatnamság és nagyozás, melyek ritka faty-ian csak keresztül tetszik amannak sivársága.

boldogabb uralkodó, mert élte alkonyán nemzetének négyszázados törekvését, kívánóságát valósítja meg, s uralkodásának hátralevő éveit hala fejében népei rajongó szeretetének aranyugrai fogják beragyogni, a mi uralkodóknak tán az egyetlen, de legnagyobb jutalom. Adja az Isten, hogy így legyen és bizony: lesz még akkor ünnepe a világon.

Berencsy János dr.

Válságok között.

Budapest, február 14.

A kibonyolítás kissé megakadt. A régi kormány még belenyul az események kerekébe és akadályozza a kibonyolítási kocszi gördülését. A fennakadás kissé eloszlatta a mámoros örömet, mely eddig uralkodott és lassan-lassan rátér az egész közvélemény arra az álláspontra, a melyet mi *első perctől fogva vallottunk: hogy korántsem rózsás a helyzet és hogy nincsen semmi kilátás arra, hogy a függetlenségi eszmék az ország kormányzásában érvényre jussanak.* Sőt ma már nagyon kétes, hogy lesz-e bármi alapon Andrassy-kormány, mert gróf Andrassy Gyula sem akar üres kézzel az ország elé lépni és megmondta Bécsben első kihallgatása alkalmával, hogy a régi alapot és rendet akkor sem lehet ma már kormányzati program gyanánt felkinálni, ha tisztán 67-es pártok alakítanak a többséget, vagy akár ha maga a szabadelvűpárt volna képes többséget és kormányt előteremteni.

Bécsi levelezőink vaskövetkezetességgel és hiteles, alapos értesülések alapján kezdettől fogva hirdetik, hogy nincsen semmiféle engedmény; legfeljebb azt engedik meg kegyesen, hogy a függetlenségi párt mondjon le elveiről, akaszsa szegre programját és segítsen hatvanhetes alapon kormányt és többséget csinálni.

Az új magyar kormánynak módjában lesz bejelenteni, hogy a koronának nincsen elvi kifogása az önálló vámterület ellen, de nem lesz módjában a közönségnek határnapot szabni, mert az osztrák kormány nem enged és nincsen semmi kétség aziránt, hogy kontroverzia esetén ő császári és apostoli királyi felsége, kinek javára fogna dönteni.

Nekünk mindegy lehet, hogy kinek mi az elvi álláspontja, ha gyakorlatilag nem tudjuk megkapni a mi igazunkat.

Furcsán vagyunk a választási reformmal is. Ebben a kérdésben is nagy horderejű bonyodalmak tenyegtetnek. A pártok zöme egyre csak a választási jog kiterjesztéséről beszél, amit már Tisza is kilátásba helyezett és csak kis töredéke a Háznak foglalt nyílt állást az általános szavazati jog mellett.

Ezzel szemben most megszólaltak országszerte a szocialisták és azzal

fenyegetnek, hogy megcsinálják az általános iparos és gazdasági sztrájkot, ha nem lesz általános szavazati jog. A szocialisták minden körülmények között szoktak elveikhez és elhatározásaikhoz ragaszkodni és így az összes pártok biztosra vehetik a kilátásba helyezett országos kalamitást, ha valami „nesze semmi, fogd meg jól“-al akarnák az országot lekenyerezni.

Ez is nehezíti a függetlenségi párt álláspontját, mert ezen a párton voltak a legtöbben, akik programbeszédekben kérések nélkül az általános szavazati jog mellett foglaltak állást. Andrassy és társai ellenben csak részleges reformot akarnak, sőt a függetlenségi táborban is vannak sokan, akik nem hívei az általános szavazati jognak. Jó lesz tehát bárminő alku megkötése előtt ezt a kérdést is tisztázni.

Annaira leromlott minden, hogy most már Bécsben semmit sem akarnak adni és követelnek mindent s az egyetlen engedmény, amiről érdemes volt beszélni, maga után vonhatja az általános országos munkássztrájkot.

Valóban gyönyörű kilátások. Legjobb volna, ha csinálnának 67-es kormányt és hagynák játékon kívül a függetlenségi-pártot, hadd menne tovább a maga becsületes ellenzéki útján; a jövő választásnál biztos többsége volna és akkor egészen másképpen beszélhetne mint ma, mikor minduntalan az orra alá dörgölik, hogy mégis csak 67-es többséget választott az ország és máris elfelejtették, hogy vagy 80 hatvanhetest csak Kossuth protekciójával választottak meg.

Politikai híreink.

— Budapest, február 14. —

A házat elnapolják.

Teljesen biztos, hogy gróf Tisza István tegnapi utazásával elérte célját; az országgyűlés elhalasztása biztos dolog, ami az egész ellenzéki vonalon nagy megütközést kelt, mert biztosra vették, hogy a király nem fog hozzájárulni semmiféle elhalasztáshoz. Tisza Bécsben a következőket érte el: A király óhajtja, hogy az új Ház a kormány alakulása előtt ne alakuljon meg. A miniszterelnök ez óhaj teljesedése érdekében érintkezésbe fog lépni az ellenzékkel, első sorban gróf Andrassy Gyulával, esetleg Kossuth Ferenczcel is; proponálni fogja nekik, hogy 17 ikén üjön össze a Ház és rögtön a megnyitás után jelentse ki a korelnök, hogy ő felsége ünnepélyesen és trónbeszéddel akarja az országgyűlést megnyitni és erre való tekintettel halasztsák el az alakulást bizonytalan időre, illetőleg míg a legfelsőbb helyről tudatják a korelnöki irodával az új határnapot.

Az ülés külső formája ez volna: A korelnök megnyitja az ülést és beszéd mellőzésével felszólítja a korjegyzőt, hogy olvassa fel azt a királyi kéziratot, miyllyel a múlt országgyűlést feloszlatták és a mostanit egybehívták. Azután jönne a korelnök fentebbi kijelentése és ezzel vége volna az ülésnek. Ha azonban az ellenzék erre a „pakumra“ nem állana rá, akkor királyi kéz irattal fogják a Háza elnapolni. Tisza ezt a

királyi kéziratot magával hozta és úgy tervezi, hogy a megnyitás után rögtön átadja a korelnöknek, aki köteles a leíratot felolvastatni és ezzel vége az ülésnek.

Kormánypárti körökben biznak abban, hogy lehetséges lesz az elhalasztás közmegegyezéssel királyi kézirat nélkül. Biznak Andrassy és Kossuth előzékenységében. Az ellenzék radikálisabb elemei viszont azt hangoztatják, hogy hadd jöjjön a királyi kézirat, majd csinálják felette olyan vitát, hogy az egész elnapolás illuzorius lesz. Ezt viszont a kormánypártiak forradalmi ténynek akarják bélyegezni. Azt mondják, hogy az elnapoló kézirat felolvasása után senkinek sincsen joga felszólalni és hogy a Háznak a kézirat felolvasása után rögtön szét kell mennie. Végső elemzésében a korelnök dönt, mert ha ő megengedi a vitát, akkor ez bizony folytatható és ő viseli a felelősséget. A valószínűség amellet szól, hogy az ellenzéki többség bele fog nyugodni a király akaratába, hogy újabb nehézségek ne legyenek a kibonyolítás körül.

A királyi kézirat tartalmára vonatkozólag eltérők a hírek. Egyik verzió szerint az elnapolás csak márczius elsejéig, a másik szerint bizonytalan időre szól.

Andrassy közvetítésel.

Gróf Tisza István ma délelőtt telefonon felhívta Andrassy Gyula grófot és kérdezte tőle, hogy mikor kereshetné fel. Andrassy erre azt felelte, hogy ő fogja Tisza grófot meglátogatni. Ez a látogatás meg is történt és amint a Budapesti Tudósító jelenti, a miniszterelnök és a homo regius félórai tanácskozást folytattak. A mi értesüléseink szerint az országgyűlés megnyitásáról tárgyaltak és félig-meddig megegyezésre jutottak. A szükséges további tárgyalásokat az ellenzéki pártokkal gróf Andrassy Gyula vállalta el. Andrassy legközelebb ismét Bécsbe megy, hogy újabb jelentést tegyen a helyzetről és hogy a királynak Wekerle és Széll meghallgatását hozza javaslatba.

Dr. Ballgi Aladárt

függetlenségi programmal egyhangulag választották meg a főváros IX. ik választókerületében országgyűlési képviselőnek. Dr. P. ósz igazságügyminiszter a biztos bukás előtt a jelöl ségtől visszalépett. Ballagi megválasztása a fővárosban nagy lelkesedést keltett.

Az üldözött királyné.

[Montignoso grófnő tragédiája.]

Különböző körülmények azt bizonyítják, hogy Montignoso grófnő erélyes fellépésének következtében, a szász király megbízottja, Körner igazságügyi tanácsos eredménytelenül kénytelen Olaszországból hazautazni. Ha valamit elakarnak érni a grófnővel szemben, úgy csak a törvényes utakat használhatják Olaszországban, mert a szász királyi házitörvény ott érvénytelen.

Tegnap került nyilvánosságra a szász király egyik régi levele, amelyben Körnert felhatalmazza, hogy ügyében eljárjon. A királyi levél következőképp hangzik:

„Meghatalmazom Körner királyi jogtanácsost arra, hogy legfiatalabb leányomat, Monica Pia Anna szász hercegnőt, a ki most Montignoso grófnő florenzi Papinano villájában lakik, Montignoso grófnőtől követelje és szükség esetén leányom kiadását minden törvényes eszközzel követelje és leányomat Muth Alima gyermekápolónőnek

átadja, hogy a hercegnővel annak tartózkodási helyére térjen.

Drezda, 1904. augusztus.

Frigyos Agost.

A király nevében.

Körner jogtanácsos és Montignoso grófnő között a legszenvedélyesebb jelenet játszódott le. Amikor a grófnő kinyilatkoztatta, hogy gyermekét elraboltatni nem engedi, Körner dr. a király írott parancsát dobta a királyné lábai elé. A grófnő, felemelte az okiratot és azt Körner szemébe vágta e szavakkal: Hagyjon engem békén! Én se trónörökösné nem vagyok, sem hercegnő, se főhercegnő. *Közönséges szánalomraméltó teremés vagyok.*

Rosadi jogtanácsos nyilatkozata.

Rosadi képviselő kijelentette, hogy Montignoso grófnő szerződésben lemondott gyermekeiről a szász király javára. Ezt a szerződést nem lehet megtámadni, de annyit kijelent, hogy erkölcsi kötelességének tartja ez ügyben közbenjárni. Az olasz rendőrség szükségesnek tartotta a grófnő házáat körülfárni, nehogy erőszakkal vehessék el a gyermekét. *Rosadi felkérésére a rendőrséget visszahívták.*

Rosadi még azt is kijelentette, hogy a parlament is közbeszól a kényes ügybe, ha a külügyminiszter talán, hogy a szász udvarnak kedvében járjon, valamely erőszakosságra készül. Ő ajánlotta a grófnőnek, hogy elzárkozottan éljen, de a grófnő nyíltan akar anyai jogaiért küzdeni és akarata annál nagyobb lesz, minél nagyobb az erőszak. A legjobb véleménynyel van a szerencsétlen asszony iránt és minden róla keringő hír, a mely szerint tetten érték Guicciardini gróffal, rágalom.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 152. Bérlet 109-ik szám (A) Debreczen, szerda, 1905 február hó 15-én:

Csige Böske vendégfellepte: A hol unatkoznak.

Vigjáték 3 felvonásban.

Holnap, csütörtökön, február hó 16-án, bérlet 110-ik szám „B“

János vitéz.

Daljáték 3 felvonásban.

Műsor: Péntek, bérlet 111-ik szám „C“, T. Csige Böske vendégfelleptével, Annuska, vigjáték. — Szombat, bérlet 112-ik szám „A“, Troubadour, opera. — Vasárnap délután, bérletszűnetben félhelyárakkal, Tavasz, operett. Este, bérlet 113-ik szám „B“ [előszór] Killicrankie herceg, bohózat.

Elnémult harangok. Rákosi és Malonyai eme időszerű iránydarabját adták tegnap este. Ma is szép közönség nézte végig Sebestyén és Ebergényiné elsőrendű alakítását. Sok igyekezetet láttunk, de a legszebb hatásoknak meg kellett törniök a rendezés fonákságán. Azok a bádogot zörgető inasok sehogysem tudták a nemere dühöngésének csalódását kelteni, pedig igyekeztük tagadhatatlan; mert szörnyen zörögtek, csak hogy nem jól. És mikor a gazdasszony a kandalló tüzeze lát rak, mért kell halianunk, hogy az a kandallóban nagy koppanásai hull a puczer szinpadra? Pedig az ilyen csekélységek a hatás szempontjából rendkívül fontosak, sőt gyakran rajtuk mulik az.

Tűzvizsgálat. A színházban a szokásos tűzvizsgálatot kedden déltán tartotta meg a bizottság Körner Adolf tanácsnok elnöklete alatt.

Színházi hírek. Karacs Imre betegsége miatt a mai napra hirdetett „Gerolsteini nagyhercegnő“ című operett előadása elmarad, helyette szüire kerül „A hol unatkoznak“ című 3 felvonásos vigjáték. — Vasárnap lesz a premierje Róbert Marschall 3 felvonásos bohózatos szerelmi történetének, melynek a címe „Killicrankie herceg.“ A darab főbb szerepeit T. Csige Böske, Hahnel Aranka, Arday Ida, Palágyi Lajos, Csontos Gyula, Halász Alfréd és Szalay Károly játsszák.

Érdekes királlysértési pör.

Vád alá helyezett debreczeni ügyvéd.

A szegedi törvényszék vádta csak — mint a Szeged és Vidéke írja — érdekes ügyben hozott határozatot. Egy ügyvédet vádoltak meg tömeges vétséggel, a melyek között legelső helyen áll a királlysértés; Majd a hivatalnoki kar ellen való izgatás, eztán a monarkia másik államával fönálló kapcsolat elleni izgatás és a zsidó hitfelekezet ellen való lázítás vádja terheli az ügyvédet.

Emlékezetes még, hogy a mult év tavaszán a királyi ügyészség lefoglalta Király Péter dr. debreczeni ügyvédnek egy szegedi nyomdában készült „Vészkiáltások“ című könyvét.

A királyi ügyészség megindította a vizsgálatot Király Péter dr. ellen és Winchler István dr. királyi ügyész mult év szeptemberében készítette el ellene a négy csoportba osztott terjedelmes vádiratot. A vádirat főbb részeit itt közöljük:

A király személye.

Vádolom szabadlábban levő Király Péter dr. t. mint szerzőt, nyomtatvány utján elkövetett, a btkv. 173. §-ába ütköző, a király személyének sértetlensége ellen elkövetett izgatás vétsége miatt, amelyet elkövetett a Szegeden, 1904. évben Endrényi Lajos könyvnyomdájában „Vészkiáltások“ fölíratu nyomtatott füzet következő kitételeivel:

„Botorság azt hinni, hogy vannak és lehetnek itt a földön, ember által igazságos kritikával nem érinthető szent és sérthetetlen személyek, dolgok és jelenések . . . Olyan valami azonban, ami „szent és sérthetetlen“, olyan valami nincs a józan gondolkozásu ember előtt. Ami a földdel összekötetésben, pláne érintkezésben áll, az nem is volt, nem is lesz soha „szent és sérthetetlen“.

Írás a monarchiáról.

Vádolom Király Péter dr.-t, mint szerzőt, nyomtatvány utján elkövetett s a btkv. 173. §-ába ütköző, a monarchia másik államával fönálló kapcsolat elleni lázítással elkövetett a föntebb megjelölt nyomtatvány következő kitételeivel:

(30. oldal.)

„A magyar nemzethez!“

„Ausztriától meg kell válnunk, Lehetetlen őt nem utálnunk, Mert elvetemült bestia, Mely mindenünket elrabolta. Gyalázatos négyszázad óta, Igáját nyögi Hunnia. Magyar nemzet! ha Istened van, Ha benned porszem becsület van: Emeld föl sujtoló karod, Űsd agyon a bitang osztrákot. Döglött kutyának ássunk árkot S legyünk örökké szabadok“.

Gunyversek a királyról.

Vádolom ugyancsak Király Péter dr.-t, mint szerzőt, nyomtatvány utján elkövetett s a btkv. 140. §-ának 2-ik bekezdése alá eső királlysértés vétsége miatt, amelyet elkövetett a föntebb megjelölt nyomtatvány következő kitételeivel:

(35. oldal). „Vigyázzatok!“

„S a kutya botyár felül a karszékre, Aranyos pálczát villogtat kezében; Csillogó biborköntöst vesz magára, Koronát illeszt a feje bubjára, Nyakán aranyláncz, mely ezer ökröt ér, Pedig mennyivel jobb lenne egy kötél. Föláll a nép között, mint egy atyaisten, Beszél hozzájuk gögösen, önhiten: „Isten a földre engem azért rendelt, Hogy kormányozzam bölcs fejje az embert“. Minthogy ezt maga akarta az ég, Nehogy valaki velem ellenkezzék. Mert a ki ellenem egy szót is mer szólni, Büntetésül az bitófán fog lógni. Engemet felséges urnak neveztek, Én abból élek, mit ti kerestek . . .“

(38. oldal). „Jön egy Hadur!“

„Jön egy Hadur“ Debreczenbe, Tisztelegjen mindenk. Dicsőséges lábaihoz Virágot kell hinteni. A kezébe minden ember Vegyen osztrák lobogót, Melyen sárgán és feketén Egy szent kétfejű sas lóg . . . Legyen sárga az a zászló, Mint volt az a sok halott, Kiket Haynau, a gazember, Bitófára huzatott. Csókoljátok meg saruját Szeretettel . . . mert hisz ő Atyáskodva hóhérolja nemzetünket, a Dicső! Hadseregünk átengedtük Sok jólelkű Hadurnak . . . Honszerelmet, honvédelmet Osztrák nyelven tanulnak. De neki az nem volt elég, S addig-addig alkudott, Mig tulajdon nemzetével Számüzette „Kossuthot . . .“ . . . Ötözzék fel minden magyar Feketébe, sárgába S a búbajos Gotterhaltét Bögje neki a gáda. Én meg hogy, az ünnepélyen Hozzám illő részt vegyek, Imádkozom: Oh nagy Isten Rogyaszd rájuk az eget . . . !

Amen“.

A szegedi esküdtbiróság alkalmasint a jövő ciklusban mond ítéletet e könyv szerzője felett.

Egyházak és iskolák.

Istentiszteletek a gör. kath. kápolnában, ma „Gyertyaszentelő Boldogasszony“ ünnepén: 6 órakor reggeli istentisztelet, kenyéradással, délelőtt 9 órakor sz. mise- utána gyertyaszentelés és miroválás, déltán 3 órakor vecsernye, 4 órakor rózsafüzér ájtatosság.

Az ev. ref. iskolaszék ülése. A debreczeni ev. ref. iskolaszék kedden délután tartott ülést Kiss Albert lelkes elnöklete alatt. Az iskolaszék elhatározta, hogy átír a városhoz a tulajdonsult iskolák ügyében és 12 tantelem és 4 tanítói lakás építését kéri.

Az ev. ref. egyház presbyteriuma a f. évi február 12-én el nem intézett ügyek tárgyalása végett f. évi február hó 16-án, csütörtökön, esofleg folytatólag f. évi február hó 17-én, pénteken d. u. 8 óra

kor a szokott helyen „másodszori meghívásra” gyűlést tart, melyen az egyházi törvények 80 § a értelmében a jelenlevők többsége határoz.

Elhunyt esperes. Gyászhir érkezett a kollegiumba Kisujszállásról. A tiszántuli ev. ref. egyházkerület nagy csapás érte, esperesi karának egyik kitünősége, Doroghy Lajos kisujszállási ev. ref. esperes ma elhunyt. Csütörtök délután temetik.

UJDONSÁGOK.

Két végrendelet.

[És egy érdekes pör története.]

A Kolozsvárott megjelenő, elevenen szerkesztett laptársunkból, a *Napló*-ból vesszük át az itt következő érdekes ujsághirt, a mely a debreczenieket is érdekli. Két végrendeletéről és egy érdekes pör történetéről van ebben híradás. Ezeket írja a t. laptárs:

Megemlékezett már a „Napló” arról a végrendeletéről, amelyet egy debreczeni uriaszony Hegyi Mihályné született Józsa Eufrozina tett jótékonycélokra és a mely minket erdélyieket is közelebről érdekel, a mennyiben Hegyiné utolsó akaratában a legátumok kielégítése után az Emkéről is megemlékezett. Tekintélyes összeget hagyományozott ugyanis a szép célokat szolgáló egyesületnek, a melyet a protestáns irodalmi társasággal és a debreczeni református kollegiummal együttesen általános örökösévé tett. Tegnap mutatták be az (Emke) gyűlésén az elhunyt urinő végrendeletét és azzal kapcsolatosan egy másikat is, néhai Möriz Józsefét.

Möriz József egy dúsgazdag debreczeni család sarjadéka volt és mint tényleges katona anyját védelmezve apagyilkosságot követett el. Az apagyilkos fiut kötéltálati balakra itélték, büntetését azonban királyi kegyelemmel éle fogytiglani fegyházra változtatták. A siralomházban magába szállott Möriz és elővezettetést kért s a hadbíró előtt szörnyű tettét megbánva kijelentette, hogy minden vagyonát, miután a hazát tekinti szülőjének, az Emkére hagyja. A szerencsétlen ember arra kérte utolsó akaratában az egyesületet, hogy a hagyatékából állíttasson az ő emlékeztére sirkövet a debreczeni temetőben, a mi meg is történt a debreczeni közönség osztatlan részvételével.

Az oldalági rokonok azonban perrel támadták meg a végrendeletet azt hangoztatván, hogy annak megszerkesztése szabályellenes volt, a mennyiben csak a hadbíró és egy őrmester jelenlétében tételt. A per

1898. óta foly és rengeteg papirost, tintát fogyasztottak el az ügyvédek, a kik a végrendeletet megtámadták és védelmezték. *Mint most értesülünk, az ügyet közelebről végérvényesen elintézi a felső bíróság meghozva íteletét, amelylyel a rég óta huzódó pernek vége szakad.*

Hegyi Mihályné hagyományai.

Már több ízben is emlékeztünk a jótékony és hitbuzgó magyar uriaszony, néhai özv. Hegyi Mihályné fejedelmi hagyományairól. A dúsgazdag uriaszony nagy összegeket hagyott református egyházi, művelődési és hazafias célokra, mint értesülünk, az elhunyt uriaszony után takarékpénztári betétekben és részvényekben is annyi érték maradt hátra, hogy bőven fedezni fogja a több százezer forintos hagyomány rendelkezéseit.

A debreczeni kamara hivatalos közleményei. A mármaros vármegyei királyi államépítési hivatal a kassa-jablonczai és huszt-toronyai állami közutakon az 1905—1910 években szükséges kavics szállítására pályázatot hirdet, a melyre vonatkozó ajánlatok f. február hó 20-án d. e. 10 óráig a fent nevezett hivatalhoz nyújtandók be. Közelebbi részletek felől a debreczeni kereskedelmi és iparkamaránál szerezhető értesülés. — Szabolcs vármegye közönsége a Nagykálló-nyirábrányi törvényhatósági közut 17040—22800 kilométer szakaszának és a Kisvárdavárosneményi törv. hatósági közut 0.268—0.840, és 6.872—13.620 km. szakaszának kiépítését rendelvén el, ezen munkálatokra f. február hó 27-én 11. és fél 11 órakor a nyiregyházi vármegyeház kis tanácstermében zárt ajánlati verseny tárgyalást tart. Ajánlatok e nap fél 11 és 10 órájáig oda nyújtandók be. Bánatpénz a 104973 kor. 92 fillert és 98751 kor. 24 fillert tevő ajánlati összegek 5% a. Rés. l. tek. felől a debreczeni kereskedelmi és iparkamaránál szerezhető értesülés.

A Csokonai-kör felolvasó ülése. A Csokonai-kört a százados emlékünnep nagy arany emlékszüetei akadályozták a szokott felolvasó ülések tartásában. Most hogy a százados emlékünnep elhárított magára, a Csokonai-kör ismét hozzálag a felolvasó ülések rendezéséhez. A legközelebbi megemlékezés szombaton lesz, a kollegium dísztermében. A részletes programot csak holnap közöljük, de addig is megemlítjük, hogy a Csokonai-körnek ez alkalomból védője is lesz, Farkas Imre, a kedvelt fiatal költő, akit a debreczeni közönség már rég ismer és mindig szívesen fogad.

Az épülő Debreczen. A város építési bizottsága kedden délután tartott ülést Domahidy Eömer főispán elnöksége alatt. Az ülésen egész sereg új építkezési iránti kérvényt intéztek el.

Elismerés egy debreczeni jogászról Maramaros-zigeten a dr. Kun Béla tavozásával megüresedett jogakadémiai tanzsékre egy debreczeni jeles jogász, dr. Bacsó Jenő is pályázott. A pályázókról emlékeztetvén, közöttük dr. Bacsó Jenő-t a Márama-

ros cz. lapban nagy elismeréssel írják: — „Mindnyájan jó bizonyítványokra hivatkozhatnak. Bacsó Jenő különösen jeles fiatalembernek mutatkozik. Érettségije, colloquiumi jelesek, alapvizsgái kitünők, az egyik szigorlata is az. Utriusque juris doktor s irodalmi dolgozatai is vannak. Am a tantárgyak természeténél fogva az ügyvédi okleveleket előbbre kellett sorozni. Ezek között legjobb Szilágyi Antal, aki szintén utriusque juris doktor (a többi csak jogtudor) s akinek indexe a Bacsóéval együtt fényesen kiválik társai közül. A tanári kar tehát Szilágyi Antalt jelölte első helyre.”

Czipész-társulati közgyűlés.

Hétfőn délután 4 órakor tartotta a czipész-társulat ez évi rendes közgyűlését az Iparos Kör helyiségében. A közgyűlésen megjelent tagok a társulat múlt évi ügyeit tárgyalták és megválasztották az új tisztkart. Elnök lett Weidner Gusztáv, alelnök Farkas János, jegyző Nagy Lajos, s. jegyző Szilvássy Kálmán, pénztárnok Kiss József Ferencz. Számvizsgálókul Kereskényi Istvánt és Müller Gottárdot választották meg.

Értesítés a szabad-líceum közönségéhez. Dr. Bartha Béla jogakadémiai tanárnak a szocializmusról szóló ma délutánra kitűzött folytatós szabadelőadása az előadó rokonságában történt gyász miatt ez uttal elmarad, s mához egy hétre, vagyis február 22-én fog megtartatni és pedig ez előadások kivételesen mindenkor este fél 6 órakor kezdődnek s fél 7 órakor végződnek. Helyiség a Keresk. Akadémia díszterme leendő. A más tárgykörből tartandó szerdai felolvasások délután 5—6 ig lesznek.

Párt bál. A függetlenségi és 48-as párt bálja e hó 18-án szombaton lesz. A „Bika” szálloda dísztermében tartatik meg. Még soha olyan érdeklődés nem mutatkozott mulatság iránt, mint ezen eredeti magyaros bál iránt. Felhívjuk a polgárság figyelmét erre és kérjük, hogy most is, mint egyébkor zsúfolásig töltse meg a Bika termet. Megemlítjük, hogy ezen magyaros mulatságon Debreczen város képviselői meg fognak jelenni.

Meghaltak. Mendelshon Vilmos izr. 4 hónapos, özv. Harangi Jánosné szül. Jardi Zsuzsanna ev. ref. 75 éves, özv. Szilágyi Józsefné szül. Arva Sára ev. ref. 57 éves, özv. Gombos Józsefné szül. Bényei Erzsébet ev. ref. 91 éves. Nagy Gábor ev. ref. 78 éves, Kenyeres Mária r. kath. 17 hónapos, Ungár József izr. 83 éves. Tuloyik Margit r. kath. 4 napos, Tóviski Margit ev. ref. 11 napos, Szabó Margit r. kath. 4 hónapos.

Pályázatok a városnál. A főispáni hivatal már átküldte a városhoz a rendőrfogalmazói állásra kiírandó pályázati hirdetmény szövegét. A főispán három rendőrfogalmazói és egy irodatiszti állásra hirdet pályázatot, melyek közül keftőt választás útján töltenek be, egyet pedig a főispán nevez ki. A két rendőrfogalmazó választása a márcziusi közgyűlésen lesz. A pályázat határideje márczius 1.

Az összes téli árukat, gyapjuszövet, parketek

Vége a Télnek

Női- és gyermek kabátokat bámulatos olcsón kiárulják

WALLERSTEIN FÜLÖP FIAI czég.

írják: —
hivatkoz-
les fiatal-
colloqui-
az egyik
doktor s
a tantár-
védi okle-
Ezek kö-
ti szintén
r jogtudor)
ütt fénye-
kar tehát

gyűlés.
a cipész-
t az Iparos
megjelent
tárgyalták
art. Elnök
rkas János,
lvácssy Káln-
ncz. Szám-
Müller Gott-

ceum kö-
a jogaka-
alizmusról
folytató-
dó rokon-
att ez uttal
e, vagyis
ni és pedig
mindenkor
k s fél 7
a Keresk.
A más
felolvasá-

égi és 48-as
ton lesz. A
artatik meg-
mutatko-
eredeti ma-
a polgárság
most is, mint
a Bika ter-
agyaros mu-
pviselei meg

hon Vilmos
anosné szül.
es, özv. Szi-
a ev. ref. 57
szül. Bényei
y Gábor ev.
r. kath. 17
éves. Tuloyik
ki Margit ev.
kath. 4 hó-

snál. A fő-
a városhoz
a kiirandó
gét. A főis-
ői és egy
pályázatot,
sztás utján
főispán ne-
nazó válasz-
sen lesz. A
us 1.

abátokat
iárulják

— **Az eltűnt aranyóra.** Bódog Zsigmond urasszony panaszt emelt a rendőrségen, hogy varga-utca 43. sz. a. lakásáról eddig ki nem derített módon eltűnt 50 korona értékű aranyórája. A rendőrség a nyomozást megindította.

— **Téli fürdőzés.** Tátrafüreden 142 vendég tartózkodik a téli idény alatt, Debreczenből Sesztina Jenő nagykereskedő a nejevel.

— **Juhtartó gazdák gyűlése.** A debreczeni juhtartó gazdák e hó 16-án délelőtt 10 órakor a városháza könyvtár szobájában gyűlést tartanak.

— **Kéménytűz.** Hétfőn délután özv. Takács Istvánné Diószegi-utca 12. számú házában kéménytűz volt, melyet rövid idő alatt eloltottak.

— **Az idők jele.** Az általános elszegényedést és nyomorúságot mi sem bizonyítja jobban, mint az az a feljelentés, amelyet **Kertész Miklós** kiskereskedő tett **Kenyeres Sándorné** libakerti asszony ellen lopásért. A lopás tárgya néhány szemnyi kukorica, amely az ember markában elfér. Az asszony ugyanis belemarkolt az üzlet elé kitett nyitott zsákba és azt a pár szem kukoriczát elvitte. Az idők jele, hogy már ilyesmire is panaszra mennek az emberek.

— **Osztálysorsjáték.** Az osztálysorsjáték keddi húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

10000 koronát nyertek: 15742 98291 104158.

5000 koronát nyertek; 29833 66515 79800.

2000 koronát nyertek: 24524 81945 89700.

1000 koronát nyertek: 6366 30282 67606 70908 83587.

500 koronát nyertek: 2877 9549 12517 13737 15378 18652 20714 22501 22726 22682 24487 25447 25598 40440 44663 52705 55216 59248 65689 68690 75664 77716 78511 81184 82159 82376 82559 84005 84939 85081 87329 87487 88592 99033 100807 101602 102037 102359 103224 103831 103851 106616.

— **Rendőri hírek.** Szabó István Hunyadi-utca 13. sz. a. lakos feljelentést tett Pálfi Pálné ellen magánlak megsértés és becsületsértés miatt, mert a feljelentés szerint behatolt a lakásába és ott nem a leghizelgőbb szavakkal illette a feleségét. — **Tóth Ferencz** kereskedő Vigkedvű Mihály-utca 20. sz. alatti üzletébe ismeretlen tettes beállított és 16 korona értékű tehénbőrt kínált eladásra 8 koronáért. Mikor a bőr származása iránt kezdett a kereskedő érdeklődni, az illető megugrott. A tehénbőr alighanem lopott holmi.

— **Debreczeni ingatlanok forgalma.** Orosz Mihály és neje Bihari Julianna veszik a debreczeni 4424 sztkjvben foglalt Erzsébet ut 23. házát özvegy Harangi Mihályné Rékasi Sárától 2600 kor. — Hamar Imre és neje Nagy Mária veszik a debreczeni 1985 sztkjvben foglalt 170 1/2 négyszögöl majorsági földet Kacz Lajosa és társaitól 960 kor. — Rácz Gyula és neje Német Jolán veszik a debreczeni 3258 sztkjvben foglalt 9 hold 1500 négyszögöl ondódi földet Szepesy Antal és neje Rotchner Mariától 9000 kor. — Kovács József és neje Jécs Eszter veszik a debreczeni 2179 sztkjvben foglalt 1 hold 1550 négyszögöl ondódi földet Ecsedi István és neje Szücs Erzsébettől 1500 kor. — kiskoru Thoma Katalin veszi a debreczeni 9172 sztkjvben foglalt 303 négyszögöl ujosztású földet Halász Bálintné Sipes Juliánától 606 kor. — Rácz Lajos és neje Német Jolán veszik a debreczeni 3259 sztkjvben foglalt 9 hold 400 négyszögöl ondódi földet Pusztay Sándor és neje Aron Ilonától 8000 kor. — Id. Bányai

István veszi a pusztai ebesi 96 sztkjvben foglalt 14 hold 100 négyszögöl tanyaföldet Halász Lajosné Bányai Juliánától 10600 kor. — Molnár Mihály veszi a debreczeni 2193 sztkjvben foglalt 2 hold 1000 négyszögöl ondódi földet Végh András és neje Erdei Zsuzsánától 2400 koronáért.

— **Talált kulcsok.** Találtatott néhány darab különféle nagyságu kulcs, igazolt tulajdonosa átveheti a II-ik ker. rkaptányságnál.

— **Kutyamarás.** A téglavetőben Horog Irma 10 éves leánykát megmarta Szendrei József nevű ottani lakos kutyája. A kis leányka sebeit dr. Szotyori Nagy Kálmán orvos kötözte be. A veszedelmes kutya gazdája ellen az eljárást megindították.

— **Zene-estély a Magyar-Király kávéházban.** Napról napra fokozottabb látogatottságnak örvendő, pompásan rendezett Magyar Király kávéházban m este Kiss Béla teljes zenekarával hangversenyt tart. A figyelmes és előzékeny kiszolgálásról az előnyösen ismert Erős Jakab kávészolgálat gondoskodik.

x **A tisztelt gazdaközönséghez!** Mint tudomásunkra jutott Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magnagykereskedése Budapesten arról értesíti a gazdaközönséget, hogy a lanyha irányzat következtében a löhere magnak (stíriai löherének) f. é. január 1-én megjelent főárjegyzékében rovatolt árát hatályon kívül helyezte. Az árak jelenleg a következők: 4. számú prima primissima 95 korona, 4/a. számú legelsőrendű 93 korona, 4/b. számú elsőrendű 92 korona 50 kilónként. Ezen három minőség tisztaság és csiraképesség tekintetében a létező legkiválóbb. Általánosan ismeretes, hogy a Mauthner cég olasz vagy amerikai löheremagot nem forgalmaz és hogy az általa szállított löheremagnak arankamentességét a m. kir. vetőmagvizsgáló állomás hivatalos ólomzára igazolja. Ezen árszállítás nagy elismerést kelt a gazdaközönség körében, mert újból bebizonyult, hogy Mauthner a gazdák érdekét szem előtt tartja.

x **Megérkeztek az újtöltésű villany zseblámpák Mentze Henrik újdonságok áruházába 1 drb 125. 2.—, 2.50 és 3.— frt. Utántöltés 60 kr.**
x **A Polgári takarékszövetkezet** és segélyszövetkezet hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

Irodalom és művészet.

Dr. Burger Péter könyve. A közegészségügyi irodalom terén egyik érdemes szakíró, dr. Burger Péter orvos íróársunk. Számos művében népszerűsítette a nemzeti közegészségügy eszméit és elveit. Ujabbán „**Egészségügyünk rendezése**” czímen jelent meg becses műve, a melyben befektetett alapelvek hivatva volnának Magyarországon elhanyagolt, szánalmas közegészségügyi állapotát a nemzeti kívánalmaknál és érdekeknek megfelelőleg átalakítani és fejlesztetni. Ez az érdekes és okos művecske Budapesten, az Országos Központi Községi nyomda részvénytársaság nyomdájában jelent meg. A fizetési ára nincs feltüntetve, az dr. Burger Péter debreczeni orvosnál rendelhető meg és érdemes arra, hogy minél szélesebb körben olvassák, ösmerjék meg a lapjain feltárt igazságokat; hisz az érdeklődés tájékoztatás hiánya miatt maradunk annyira hátra közegészségügyi terén, hogy az állategészségügy rendezését is elébb megvalósítottuk. És mivel Burger Péter könyvében országos érdekű igazságokat tárgyal, művét több példányban küldte meg Kossuth Ferencznek és az ellenzéki vezérő bizottság tagjának a következő levél sorok kíséretében:

„Hálás elismeréssel munkásságuk és hódoló üdvözléssel az elért fényes eredményhez, tisztelettel bátorkodom csatolt füzetet tanulmányozás céljából kezéikhez juttatni.

E nagy és korszakalkotó napokban nem akarván hosszas szakszerű tárgyalásoknak alávetni e munkámat, csak mint egyéni véleményemet vagyok bátor b. figyelmükbe ajánlani.

Kétségtelen tény, hogy házagos és fölületes 1876. XIV. t. cz.-ben lefektetett egészségügyi törvényünk rég nem felel meg rendeltetései, valamint minden annak alapján és kiegészítése vagy magyarázatára kibocsátott ezernyi rendelet és utasítások, szabályrendeletek és novelláris intézkedések sem.

Merem állítani és ez állításommal már nem állok egyedül, hogy ezek csak a zavart növelték és hogy minden eddigi egészségügyi alkotásaink egyöntetű, általános a kor színvonalán álló egészségügyi törvény hiánya miatt szenvednek.

Most midőn előreláthatólag hosszú évekre kiható igazán magyar nemzeti belügyi program összeállításáról is lesz szó, kérve kérem annak keretében a belügyek eme legfontosabbikának, a közegészségügynek is méltó figyelmet szenteljenek.

Ha igaz, hogy csak ép testben lakozhatik ép lélek, úgy nem kevésbé igaz, hogy csak ép, egészséges nemzet lehet nagygyá, hatalmassá.”

Az Egyetemi Lapok legújabb februári száma csinos, magyaros új köntösben megjelent. Két magyar ruhás ifju van a címképen. A tartalma változatos, gazdag a magyar egyetemi ifjuság hivatalos közlönyének. A szép magyar ifjusági lapnak, melyre büszkék lehetnek az egyetemi ifjak, Halasi Andor a szerkesztője és Gulyás József a főmunkatársa. Ezen újabb számában is Madai Gyulától, Baja Mihálytól és Oláh Gábertől, a mi kedvas költő és író ösmé-
rőseinktől is érdekes írásokat közöl. A magas színvonalon álló hetilapot ajánljuk az egyesületeink és kaszinóink jóindulatába, megrendelhetik Budapesten, a Kaplony-utca 7. szám alatti kiadóhivatalban.

Mi az újság?

Halálra forrázott magyar. A clevelandi Magyar Napilap írja: „Steu-
benville O. Rémes módon lelte halálát Kéri Mihály 24 éves nőtlen honfőtársunk, ki csak két hete, hogy itt dolgozott. Január 16-án este 8 órakor a kohó alatt kihulló vasat szedte fel Kéri egy olaszszal, e közben a kohó újból kezdte az ömlést, de őket senki sem figyelmeztette, hogy távozzanak a helyről, és az egyik fazékból kiömlő vas mind Kéri Mihály nyakába folyt. Az olasz is szenvedett égési sebeket, de Kéri sokkal borzasztóbban járt: elszenesedett és tizenegy órai kínos szenvedés után meghalt. Az elhunyt tagja volt a New-Brunswicki első magyar Sz.-Imre-hercegegyeletnek, a temetés január 19-én délután fél ötkor ment véghez; 18 magyar nő és férfi öt kocsin kísérték ki a szerencsétlent utolsó útjára. Éppen a szerencsétlenség napján érkezett ide Kérinek sógora Basák Imre. Az el-

hunytra édes anyja és nővére New-Brunswickben, N. J. lakik". Ime bizonyosságul, mi sors vár Amerikában a magyar munkásra.

Gyilkolt, mert mulatni akart. Vasárnap éjjel a szálahasi lakozók mulatságot rendeztek a kutasi csárdában. Ott volt a pusztai egész fiatalsága, sőt még az öregek közül is többen. A jókedv elragadta a fiatalságot, de különösen Bozsics Illésnek volt szilaj jó kedve, aki csupán virtuskodásból tiz koronásokat ragasztott a cigányok homlokára. Ezt a virtust, de különösen a sok pénzt megirigyelte Osztovcics Mihály nevű béres legény, aki tudta, hogy Bozsics két nappal előbb nyolcz szeker tengerit adott el, tehát annak az árából telik a mulatságra, neki pedig alig volt annyi pénze, hogy egy deczi pálinkát ihatott volna. A sorsnak ez a mostoha elbánása gonosz tervet érelt meg Osztovcicsban. Éjjel felé kisompolygott a kocsmából, kezébe vett egy akáczfadorongot s elindult a közel levő Bozsicsék szálására. A tanyán csak az öreg Bozsics volt egyedül. Gyermekei és a cselédek mind a mulatságon voltak. Osztovcics bement a Bozsicsék szobájába s a sötétben tapogatózni kezdett. Hamarosan megtalálta az ágyat, ahol az öreg ember feküdt, s ekkor hatalmas ütést mért az öregre, de nem jól talált, mert Bozsics az ütés után felugrott s a sötétben dulakodni kezdett a merénylővel, miközben a fiatal gyilkos még néhány ütést mért az áldozatra, amitől az örökre elnémult. A gyilkosság után Osztovcics kikutatta a ládát, ahol 1600 korona készpénzt talált. Ezt magához véve, visszament a mulatságra s aztán ő kezdett mulatni s hajnal felé már csak úgy szórta a pénzt. Reggel az öreg Bozsicsét halva találták hazatérő gyermekei. Az esetről azonnal értesítették a csendőrséget, mely a gyilkost még a kocsmában találta, ahol rögtön le is tartóztatták. Amikor megkérdezték, hogy miért követte el a szörnyű bűnt, egykedvűen azt felelte, hogy mulatni akart.

TÁVIRATOK.

Pótválasztások.

Szegvár, február 14. A mai pótválasztáson az ujjászervezett szocialistapárt jelöltje, Mezőfi Vilmos ujságíró győzött 26 szótöbbséggel Novák József volt Tisza-huszárral szemben, aki a Pallavicini-uradalom jószágigazgatója és több izben képviselte e kerületet. Bukása egész Csongrádmegyében nagy örömet okozott. Mezőfi 490, Novák 464 szavazatot kapott.

Edeley, február 14. A mai pótválasztáson Ragályi Gyula Tisza-párti győzött 966 szavazattal Nagy István 683 szavazata ellenében.

Andrássy bonyodalmat csinál.

Budapest, február 14. Andrássy Gyula gróf ma nem utazott Bécsbe. Délelőtt Tisza Istvánnal tárgyalt, délután 4 órakor Széll Kálmánnal és számos más politikussal találkozott a nemzeti kaszinóban és hosszasan tárgyalt velök. Andrássy bevárja a vezérő bizottság holnapi ülését és döntését. A dissidensek köréből az a hír szivárgott ki, hogy Andrássy nem vállalja el a kabinetalakítást. A nemzeti kaszinóban tartott ülésen

részt vettek Kossuth Ferencz, Ugron Gábor, Batthyány Tivadar gróf, Zichy Jenő gróf, Szederkényi Nándor, Justh Gyula, Holló Lajos, Tóth János, Madarász József, Barabás Béla, Károlyi István gróf, Polónyi Géza, Gulner Gyula, Sággy Gyula és Günther Antal. *A képviselők elhatározták, hogy a Házat 17-én feltétlenül megalakítják.* A képviselőházat nem trónbeszédrel, hanem királyi levéllel fogják megnyitni.

Új kiegyezés küszöbén.

Bécs, február 14. A rajkszrát német pártjai 48 tagu bizottságot küldtek ki, amelynek feladata megvédelmezni a gazdasági különválás folytán a birodalmi tanácsban képviselt tartományok érdekeit és megállapítani ezen határokat, hogy a közös hadseregben magyar nemzet követeléseinek meddig nyitassék tér. Ez a bizottság fog javaslatot terjeszteni mindkét irányban a birodalmi gyűlés elé.

Bécs, február 14. Gautsch báró osztrák miniszterelnök a rajkszrát mai ülésén kimerítően nyilatkozott a magyarországi választások következtében beállott új helyzetről. Ha a 67-es törvényekben megállapított közösség fent nem állhat tovább, mondotta, kötelességünk gondoskodni új feltételekről, a melyek loyálisak legyenek és a közösségben az osztrák tartományok érdekei megvédelmeztesse a nagyhatalmi állás változatlan megőrzésével és fentartásával.

Lemészárolt lengyelek.

Varsó, február 14. A leitatott, részeg kozákok 34 asszonyt és igen sok gyermeket is lemészároltak a tüntető munkásokon kívül. A mérsárlás okozója Csorkov főkörmányzó.

Keresztyén halott a zsidó temetőben.

[Összecserélt halottak.]

Nagyváradon a biharmegyei közkórház betegek között egy napon halt meg két szegény asszony, az egyik egy elhagyatott zsidónő, a másik egy Csillagvárosban lakó munkás felesége. A két holttest bekerült a kórházi halottas kamrába, a hol egymás mellett helyezte el a kórház ápoló személyzete. Tudták a kórházban, hogy a zsidó asszonynak nincsenek hozzátartozói. Bejelentették a halálesetet az izr. szentegyletnek, hogy gondoskodják a temetésről. Elment a gyászkocsi a kórházba s a kíséretül kirendelt embereknek átadták az ápolók a holttestet, amelyet kivitték a velencei zsidó temetőbe s ott a vallás szertartásai között elföldelték.

A csillagvárosi asszony férje vasárnap bement nagy bánatosan a kórházba, hogy elbucszon a halottaskamrában élettelenül fekvő feleségétől. Levezették a szomorú helyiségbe s itt feltakarták előtte az asszony hulláját.

— *Ez nem az én feleségem, hanem az a zsidó asszony, aki mellette feküdt,* fakadt ki nagy szomorúsággal az özvegyen maradt férj, így folytatva szörnyű meglepődésében:

— *Hol a szegény feleségem? Mutassák azt meg!*

A kórház szolgálománya elterhető megdöbbenés fogta el. Az esetet eltitkolni nem lehetett, jelentést tettek az irodában a kinos meglepetésről. Itt aztán, hogy megnyugtassák a felesége holttestét kereső férjet, értesítették az izr. hitközséget és kérték, hogy az eltemetett asszony holttestét *exhumálják*, mert az nem volt zsidó. A még egészen friss sirt felbotították, a gyulalutlan deszkakoporsót kivették és visszaszállították. A férj így hozzájutott a felesége holttestéhez és eltemette. A kórházban maradt holttestet pedig kivitték a zsidó temetőbe.

Törvénykezés.

Esküdtek kisorsolása.

Márczius hóra.

Kedden délután sorsolták ki az esküdteket és pótesküdtéket márczius hóra. E sorsolásnál dr. Szücs Miklós törvényszéki elnök, dr. Oláh Miklós, Kerekes János bírák, dr. Géberth József jegyző, dr. Galánffy János ügyész és Nagy Sándor ügyvéd voltak jelen. Esküdtekül kisorsoltattak:

1. Szekeres Gyula kéményseprő mester. 2. Tolnai Dániel kovácmester. 3. Tegdes Károly férfi szabó. 4. Kleinfeller Károly czimfestő. 5. Engesser József magánhivatalnok. 6. Vásári András földbirtokos. 7. Szikszay Lajos téglagyáros. 8. Szegedy Lajos mézárós. 9. Győry István géplakatos. 10. Krausz J. Bernát fűszerkereskedő. 11. Tóth Miklós hentes. 12. Ungvári József dentes. 13. Weinstein Jakab tejkereskedő. 14. Erdélyi István kovácmester. 15. Kubay Alajos magánhivatalnok. 16. Pusztay Sándor földbirtokos. 17. Gönczi Endre nyugalmaz. városi tisztviselő. 18. Kovács József géplakatos. 19. Oláh András sertés-kereskedő. 20. Balogh István gazdálkodó. 21. dr. Varga Lajos ügyvéd. 22. Erdei János magánhivatalnok. 23. Lukács Vilmos beton és csemment építkezési vállalkozó. 24. László József nyomdatulajdonos. 25. Duzs János csizmadia. 26. Erdei János háztulajdonos. 27. Alt Henrik reál. iskolai tanár. 28. Biró Pál gazdálkodó. 29. ifj. Bihari István szatócs. 30. dr. Szöllős Dezső ügyvéd.

Pótesküdték: 1. B. czer Frigyes főreáliskolai tanár. 2. Csizsár András gazdálkodó. 3. Kovács Géza fakereskedő. 4. Nyári Béla ref. főiskolai tanár. 5. Ormós János magánhivatalnok. 6. Pethő János gazdálkodó. 7. Trnka Gottlieb gőzmalom tulajdonos. 8. Varga Károly fűszerkereskedő. 9. Varkoly József csizmadia. 10. Vig József gazdálkodó.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Zombor Imre debreczeni járásbírói díjnokot a máramarosszigeti törvényszékhez irnokká nevezte ki.

Részeg fővel. Az alkohol sok embernek okozta már a vesztét; ime itt is egy eset arról, hogy részeg fővel mi minden duhajságra képes még a rendes ember is. Legeza Márton téglási születésű, 33 éves hadházi lakos hatóság elleni erőszak büntetével állott ma a törvényszék bírái előtt. A vád az volt, hogy 1904. október havában, 21-én délután vadászfegyverből az utcán egyet lőtt, továbbá két mezőőrrel és egy csendőrral dulakodott. Mindezeket olyan ittas állapotban követte el, hogy semmire sem emlékezik vissza. Az enyhítő körülmények mérlegelésével 8 napi fogházra és 20 korona pénzbírságra ítélték. Az ítélet jogerős.

Tolvaj özigányasszonyok. A Faraó nemzetségéhez tartoznak Rostás Fáni és Kolompár Teréz kóbor özigányasszonyok is. A kik január hó 17-én Hajduböszörményben Tóth Tándornétól mintegy 5 koronát érő ételneműt és 1 abroszt loptak el, majd Csiha Sándornétól egy pár czipőt és egy kendőt; Rostás Fánit 1 havi, Kolompár Terézt 14 napi fogházra ítélték. Az ítélet jogerős. A hideg napokat enyhelyen töltik a morék.

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése.

Budapest, 1905. február 14.

Készáru 10—15 fillérrel drágább, határidők többszöri ingadozás után ellanyhultak. Napközben 20 koronás ár is felszínre került.

1905. októberi buza	17.36.—38
1905. áprilisi buza	19.84.—86
októberi rozs	13.84.—86
1905. áprilisi rozs	15.40.—42
októberi zab	12.18.—20
1905. áprilisi zab	14.18.—20
1905. májusi tengeri	14.86.—88
juliusi	-----
szeptemberi tengeri	-----
1905. augusztusi repce	22.50.—60

Donogán és Somossy
DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Báli idényre
Selymek
Victóra, Messaline, Luissienne
Selyem batist
minden színben.

Az üzlet teljes feloszlata miatt
hatóságilag engedélyezett

végkiárulás
Szifft Aladár
Piacz-utca 24.

Miután a kiárulás már csak rövid ideig tart, azért az összes még raktáron lévő áruk minden áron **végkiárusítottatnak.**

A Polgári Takarékos és Segélyszövetkezet

IX. évtársulatába beiratkozások és felvételek **mulasztási illeték felszámítása nélkül** február hó végéig eszközölhetők.

A szövetkezet tagjainak a legutóbbi négy évi ciklus alatt 72611 K 44 f. hasznot eredményezett, melylyel a törzsbetétek teljes 6% kamatoztatását biztosította.

Nyolczéves törlesztéses jelzálogi, valamint személyi hitelre kiadott kölcsöneit a közönség meglepően nagy mértékben veszi igénybe.

A kölcsönkamatoknak a heti betétekkel egyszerre s egy összegben lehetővé tett fizetése, továbbá az **utólagos kamat elszámolással engedélyezett kölcsönök** a hiteltkereső közönség nagy kényelmére és előnyére szolgálnak.

Az igazgatóság legújabb határozata szerint 2000 koronán felüli kölcsönök-nél a 6% kamaton tul **semminemű kezelési illeték nem számíttatik**, valamint elbárártatott a betevők azon hátránya, hogy felszámolt betéteiket a rendes közgyűlés megtartásáig gyümölcsözellenül visszatartották, amennyiben az igazgatóság határozata szerint **ezután a felszámolt évtársulat betétei után a kifizetésig kamat megértitést fog nyújtani.**

Bejelentések a IX. évtársulatba naponként 9-től 12-ig, délután 3—5-ig eszközölhetők az intézet Piacz-utca 83. szám alatt levő hivatali helyiségében.

Debreczenhez igen közel,

vasuti állomás, igen élénk forgalmu terménykereskedés korlátlan italméresi joggal együtt családi viszonyok miatt eladó. Forgalma évente 250.000 koronát terményben és 25—30.000 koronát italban, szükséges tőke a vételhez 6000 korona, a többi megbeszélés szerint. Czim a kiadóban.

Friss tea és

Kávé import

kitünő tea, kávé. Veresbélü narancs. Szilva, lencse, borsó, bab **olcsó árak** mellett.

Házi rozsliszt friss

1 kg. 10 kr. kapható

Kohn Henriknél
Gróf Degenfeld-tér 7. szám.

A Gróf Degenfeld József és Dr. Balkányi Miklós urak „Erzsébet” szőlőtelepén
kitünő minőségű gyökeres szőlővessző, nemes gyümölcs-oltvány és spárgagyökér **olcsón megrendelhető**
Iroda:
Debreczenben, Kossuth-utca 32. sz.

Zongorák
rövidek
keveset használt
180 frt-tól
kezdve kaphatók
SCHMIDT S.
zongora raktárában.

A Debreczeni Hitelbank
Részvénytársaság
f. é. február 1-én **megkezdte működését.**

Kölcsönöket nyújt
váltókra, kötelezvényekre, értékpapírokra, árukra.

Óvadékkölcsönöket
ad bérlőknek és vállalkozóknak.

Jelzálog- és törlesztéses
(amortizációs) kölcsönöket engedélyez **földbirtokokra és házakra a legkedvezőbb feltételek mellett.**

Elfogad betéteket
betéti könyvecskére és folyószámlára a legmagasabb napi kamatláb mellett kamatoztatás végett.

Vesz és elad
mindennemű értékpapírt és érozpénzt, valamint

Elfogad megbízásokat
ilyenek vételére vagy eladására és minden a bankszakmába vágó ügyletek kötésére.
Üzleti helyiség
Széchenyi utca, 1. sz. I. emelet.
Az igazgatóság.

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

1 üveg *Érmelléki* ó 24 kr., 1 üveg *Ezerjő* ó 24 kr., 1 üveg *Rizling* 4 éves 32 kr., 1 üveg *Villányi siller* ó 26 kr., $\frac{1}{2}$ liter Jamaika rum 40 kr., 1 dkg. Császárkeverék tea 5 kr., 1 üveg Finom gyógy-cognac 10, 25, 85, 45, 55, 75, 1.—, 1'25, 1'50, 2.—, 1 kg. Nagyszemű szilva 10 kr., 1 kg. Házi lekvár 20 kr., 1 liter Petroleum 16 kr., 1 doboz *Király pemete-fübonbon* 10 kr., 10 dkg. Törmelék csokoládé 10 kr., 1 kg. 4 fajtából vegyített kávé 1'20 kr., 100 kg. Száraz csertőlygyfa 1 frt. Merkli Ferencznel, Fűvészkert-u. 14. sz. Telefon 374 sz.

1 kg. szép mazsola 36 kr. 1 kg. papír héjú dió 20 kr. 1 kg. boszniai szilva 12 kr. 1 kg. családi kávé 1 frt 20 kr. Kertész Miklós fűszer üzletében, Csapó-u. és kenyér-piacz sarkán.

Szobaberendezésekhez plüs és bőr képkerekek és fali diszek modern kivitelben készítettnek **Antalfy** díszművesnél Piacz-u. 31.

Ora javítás szakszerűen és olcsóbban mint bárhol csak is Kurián Gyula órásnál Debreczen, Piacz-u. 42.

Csillag-utca 37, 38 és 40 számú új adómentes házak elköltözés miatt kedvező feltételek mellett eladók. Értekezhetni Kónyatelep 31. szám. (az olajútó mellett) a tulajdonossal.

Gazdálkodónak ajánlkozok egy 6 iskolát végzett, 3000 korona óvadékkal rendelkező fiatal ember, a ki a gazdálkodáshoz kitűnően ért. Címe: Fecser János, Fény község, Szatmármegye.

Kiadó bolt Kossuth-u. 6. szám alatt a jelenlegi cipészüzlet. Értekezhetni Boros Testvéreknel.

Angolul beszélő kerestetik, ki hetenként néhány órát az angol beszédben társalogni képes és hajlandó volna. Jelentkezni e lap kiadóhivatalában.

Órák, ékszerek minden kivitelben legolcsóbban csak is Kurián Gyula órás és ékszerésznél Debreczen, Piacz-utca 42.

Eladó föld. 51. katasztrális hold fekete, jó minőségű buzatermő föld új gazdasági épülettel 22000 koronáért eladó. Megvehető 8—10,000 korona készpénzzel. Ajánlatok e lap kiadóhivatalába kéretnek.

Egy 100 katasztrális holdas birtok, elsőrendű fekete föld, 5000 frtot érő gazdasági épületekkel ellátva, egy tagban eladó 26500 frtért. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek.

AZ

„István” gőzmalom társulat

helyi bizományosai

Deutsch Albert és Fia

fűszerkereskedők

ajánlanak kereskedőknek, pékeknek, kenyérsütők- és a fogyasztó közönségnek számozott és sima liszteket,

valamint: hiszálósoknak, gazdálkodóknak és a jószág-tartó közönségnek finom és durva korpákat mindenkor

EREDETI MALOM ÁRAKON.**Finom Ruhaszövetekből,
ruha- és bluz-selymekből**

állandó és nagyszabású

Maradék Vásárt

tartunk fenn.

Bosznay J. és Társa

női divat és szőnyeg áruház

DEBRECZEN, Kossuth-u. 5.**Debreczen iparának fejlődését**

mi sem bizonyítja jobban, mint az a körülmény, hogy elsőrendű munkaezők telepednek meg minden szakmában. Ezt azon alkalmából mondjuk, hogy a **Kossuth-utca 8 szám alatt** Angol szabóhoz czimzett férfi ruha üzlet nyílt meg rövid idővel ezelőtt. Az üzlet tulajdonosa **Rosenberg József** igazi elsőrendű munkaező, több éven át párisi, londoni és new-yorki elsőrangú műhelyekben foglalkozott. A világlátott iparos most Debreczenben érvényesíti külföldön szerzett tapasztalatait. Az idei tavaszon már bizonyára az általa készített elegáns öltönyöket fogja viselni

városunk előkelő közönsége.

Saját magát károsítja, aki szőlőoltvány-szükségletét nem fedezi

a Küküllőmenti Első Szőlőoltvány-telepnél.

Tulajdonos:

Caspari Frigyes Medgyes, Nagy-küküllőmegye.

A telep oltványait az elmúlt száraz nyáron naponta több mint 2 millió liter vízzel öntözte, miáltal az oltványok ideálisan fejlődtek. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Az Alföldi takarékpénztár
DEBRECZENBEN, Piacz-utca saját ház.

Elfogad betéteket

4% kamatozás mellett.

Kölcsönöket nyújt

váltókra, kötelezvényekre, értékpapírokra, valamint helybeli és vidéki pénzügyintézetek részvényeire.

Óvadékkölcsönöket ad

vállalkozóknak, bérlőknek, hivatalnokoknak.

Törlesztéses kölcsönök

földbirtokokra és házakra
a legelőnyösebb feltételek mellett.

Mindennemű felvilágosítással szívesen szolgál

az intézet ügyvezetője.

Szélűző, görcscsillapító**Bibergeil-csöppek.**

Egy az étvágyat gerjesztő és az emésztést előidéző házi szer.

== Egy üveg ára 1 kor. ==

2 üvegnél kevesebb (Utánvét K 2.50) postán nem küldetik. — Kapható

Julius Bittner's gyógyszerésznél
Gloggnitz (Alsó-Ausztria.)

Blous selyem szép színekben 69 kr.

Átköltözés miatt

a raktáron lévő összes női ruhaszövetek, Blouse selymek, delain, karton, vászon, kanvasz, szóval mindennemű főfős áruk mesés olcsó árban lesznek eladva.

Maradék áruház

Piacz-utca 19. szám. Tisza palotával szemben.

Luisin selyem minden színben 55 kr.